

”Näkymätön vuosi” Toiminta vuonna 2013

**Vuosikokous
Jäälinmaja
27.2.2014**

**Birger Ylisaukko-oja
sihteeri**

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2007–2013

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Palautetaan mieleen Jäälinjärven pulmat

- ❑ Löyhä pohjasedimentti
 - kiintoainesta valunut vuosikymmeniä
 - kiintoaines = rautasaostumaa
- ❑ Limalevä
 - kiintoaineen mukana ravinteita
 - ranta-alueen kuormitusta
 - sisäinen kuormitus:
 - pohjalle laskeutuneet ravinteet palaavat veteen
 - särkikalat voimistavat ilmiötä
- ❑ Särkikaloja liikaa

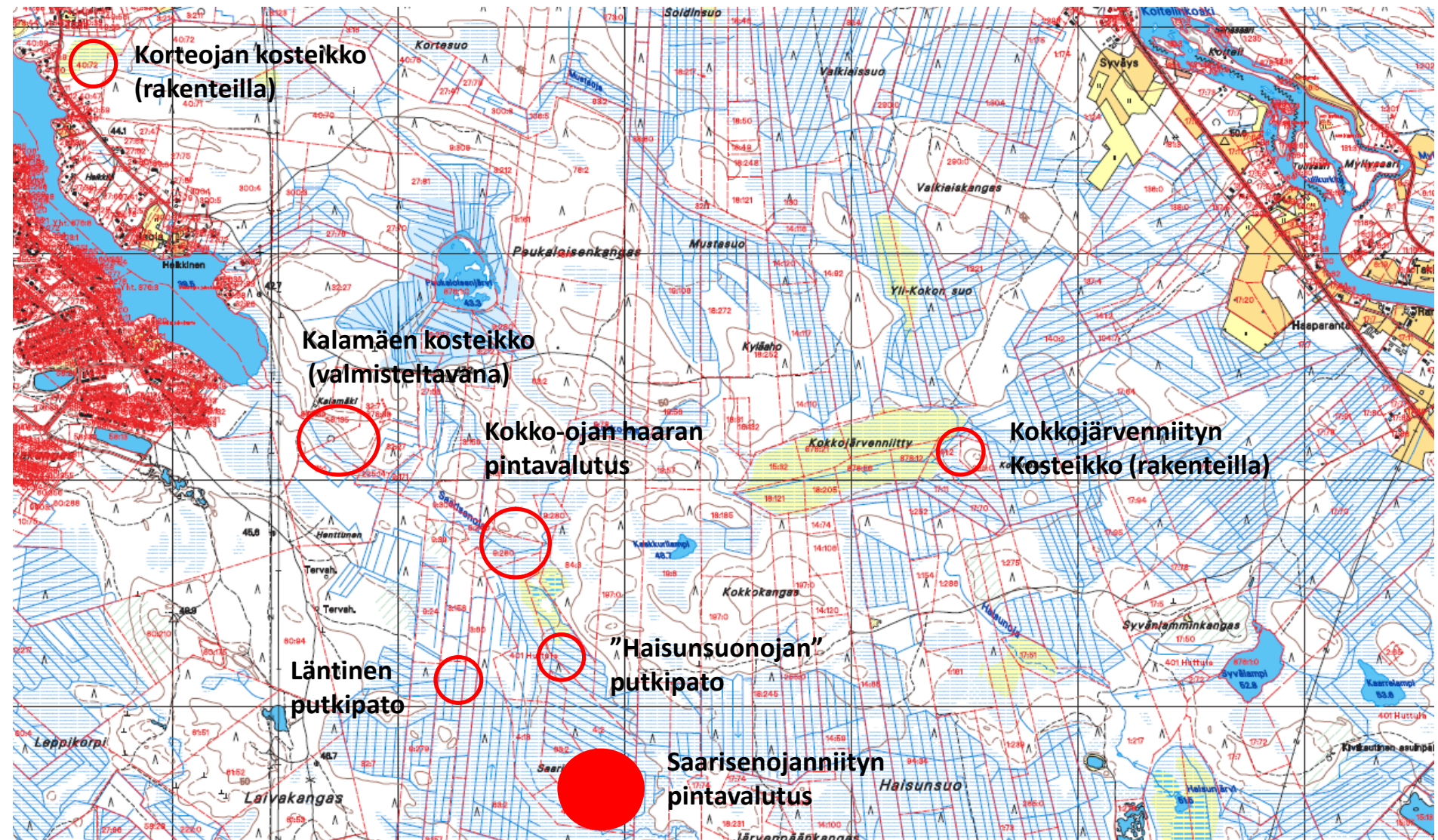

Vain kolme tavoitetta:

- 1) Vähentää kiintoaineen kulkeutumista järveen
=> pintavalutus, putkipadot, kosteikot
- 2) Pienentää järven ravinnekuormaa
=> jätevesien viemäröinti
pihojen lannoituksen minimointi
kosteikot
- 3) Kunnostaa järveä
=> hoitokalastus
muut kunnostustoimet ???

Jäälinjärven valuma-alueen vesienhoitorakenteet

Saarisenojanniityn lintuvesi- ja laskeutusallas

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2007–2013

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kiimingin – Jäälin
vesienhoitoyhdistys ry

Ja niinpä meillä on puro ja siinä puhdasta vettä

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

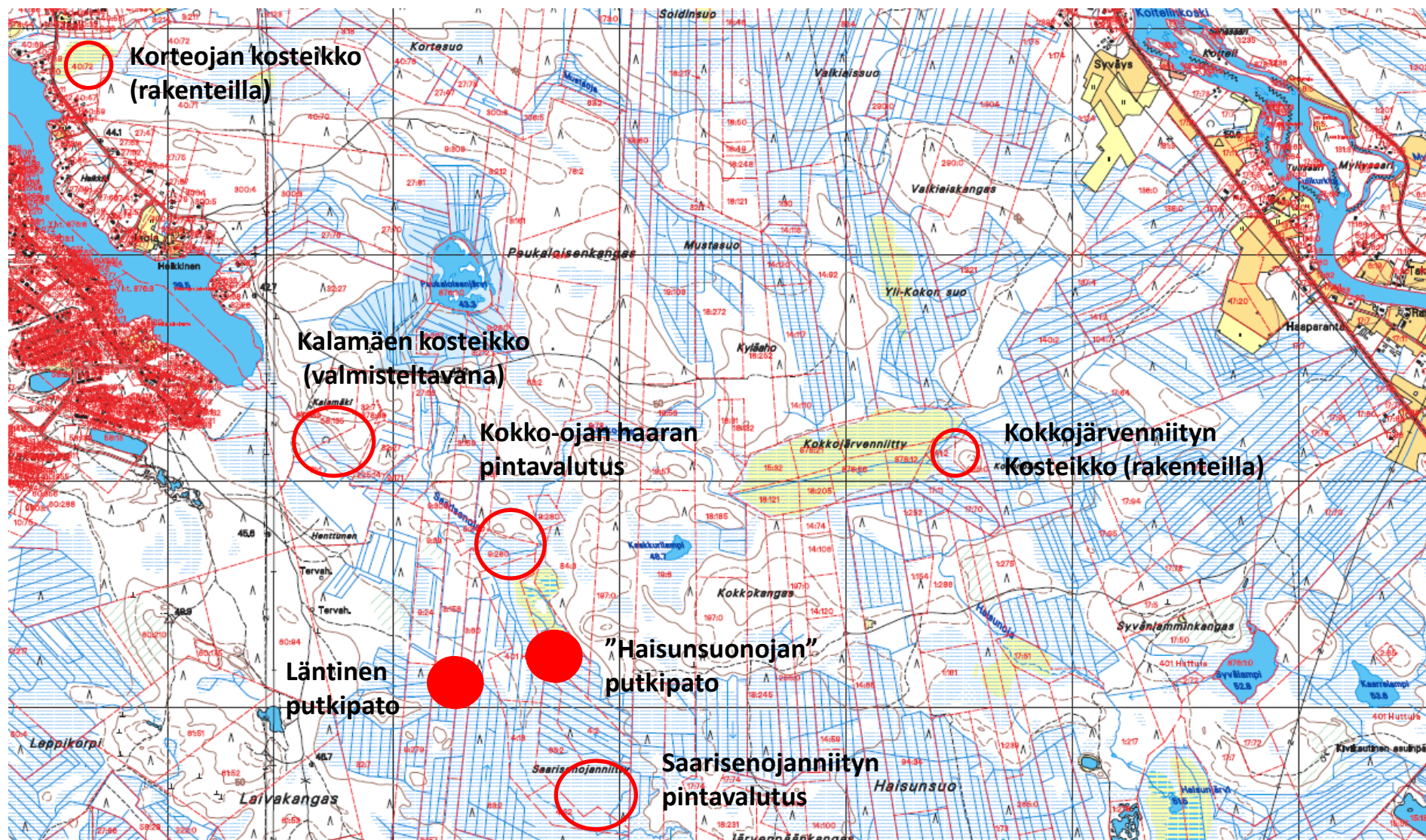
Vipuvoimaa
EU:lta
2007–2013

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kiimingin – Jäälän
vesienhoitoyhdistys ry

Jäälinjärven valuma-alueen vesienhoitorakenteet

Läntinen putkipato

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

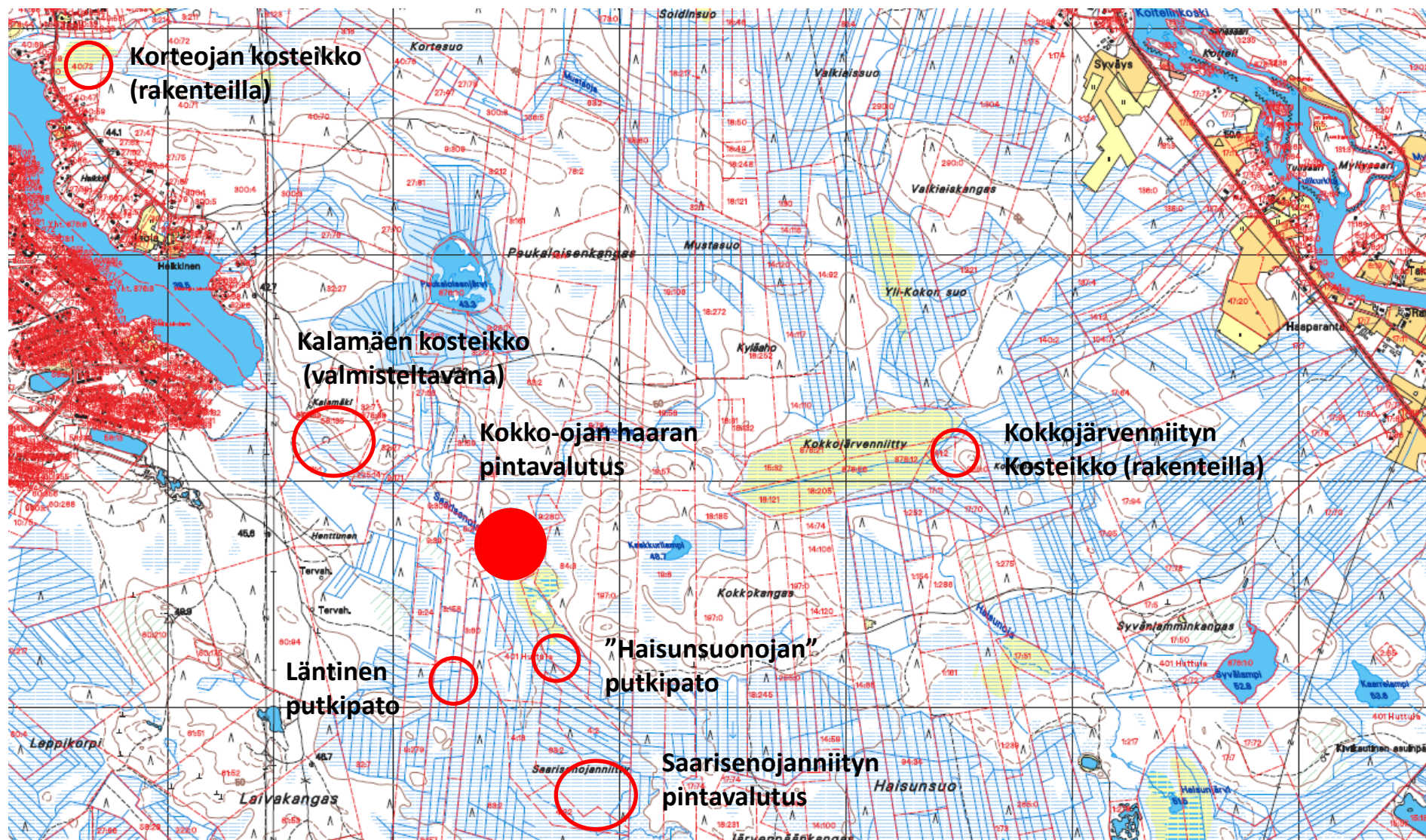
Vipuvoimaa
EU:lta
2007–2013

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kiimingin – Jäälin
vesienhoitoyhdistys ry

Jäälinjärven valuma-alueen vesienhoitorakenteet

Pato ja suisteet levittävät veden rantatasanteelle

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2007–2013

El
yn

Rautasaostumaa laskeutuu

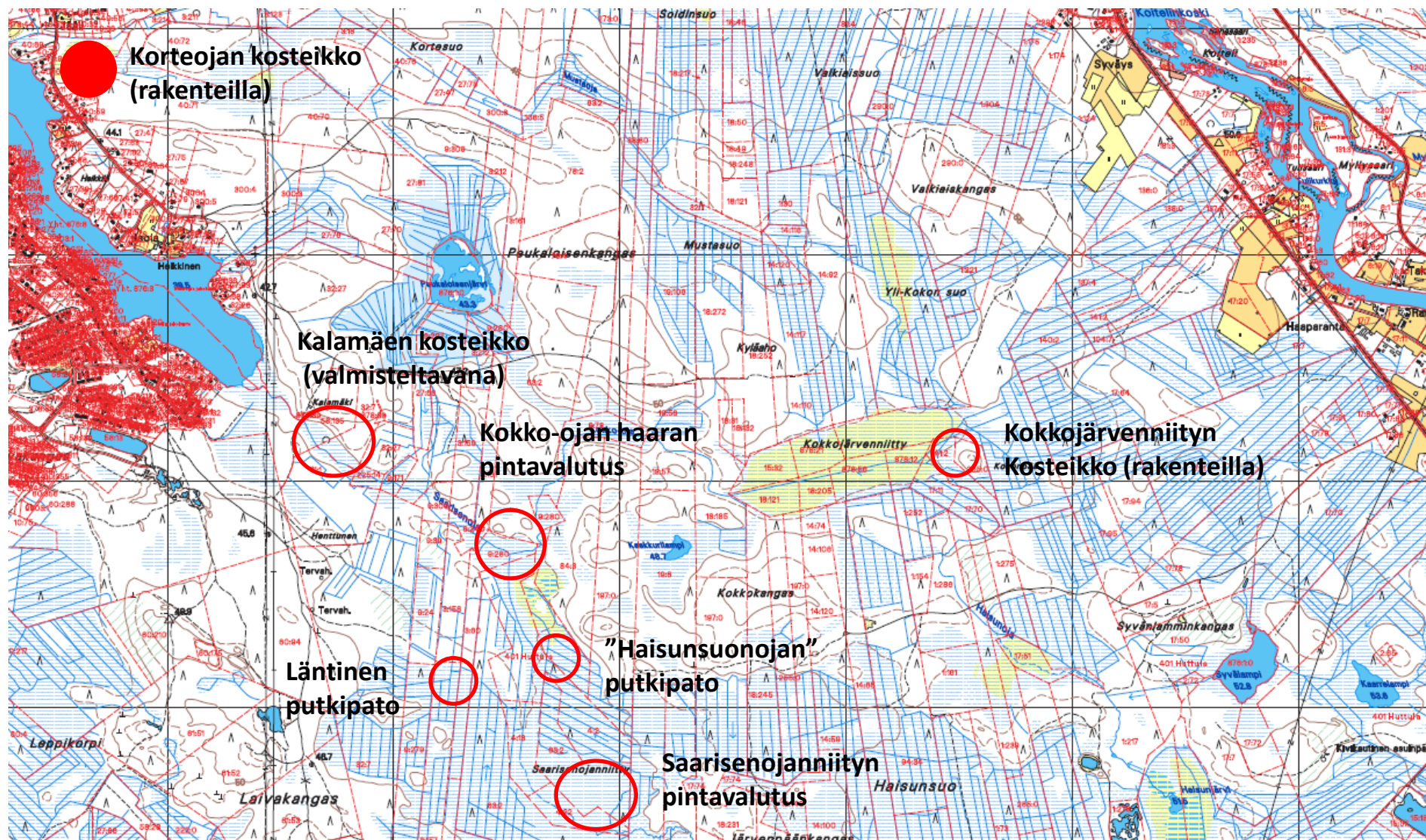
Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2007–2013

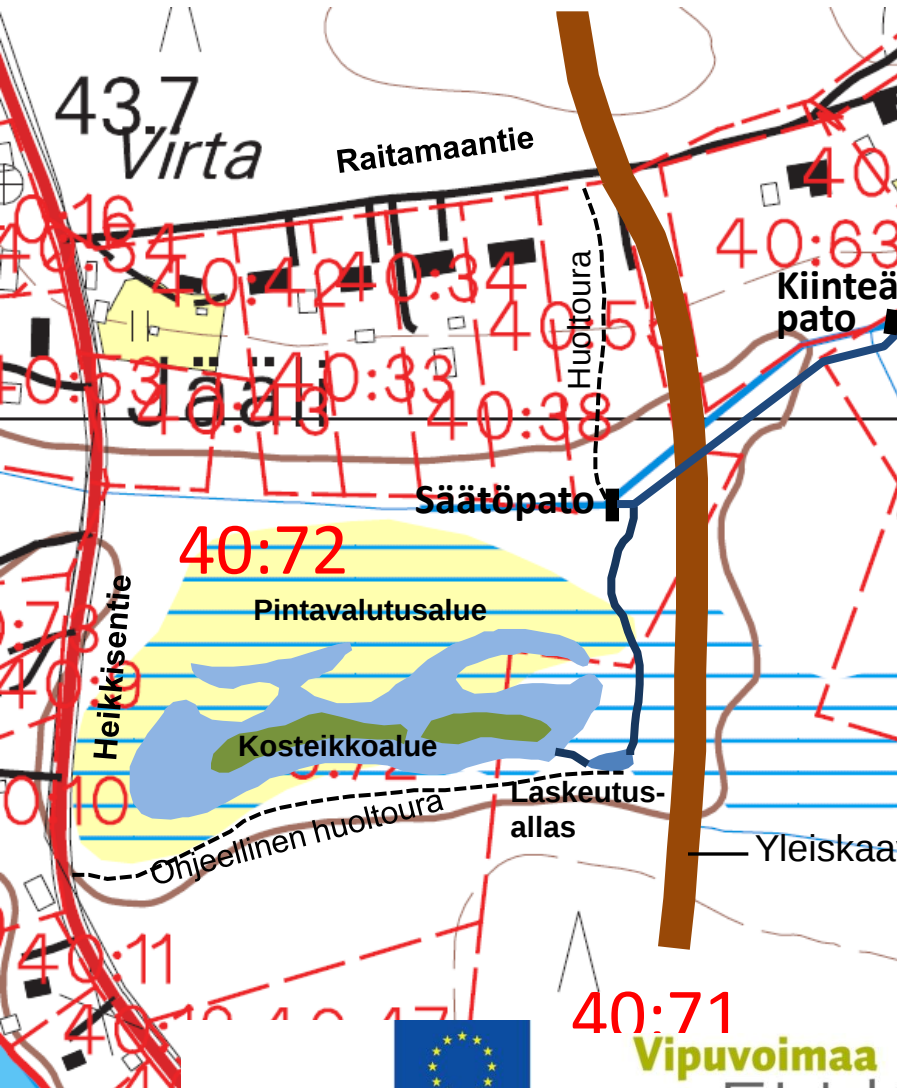

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

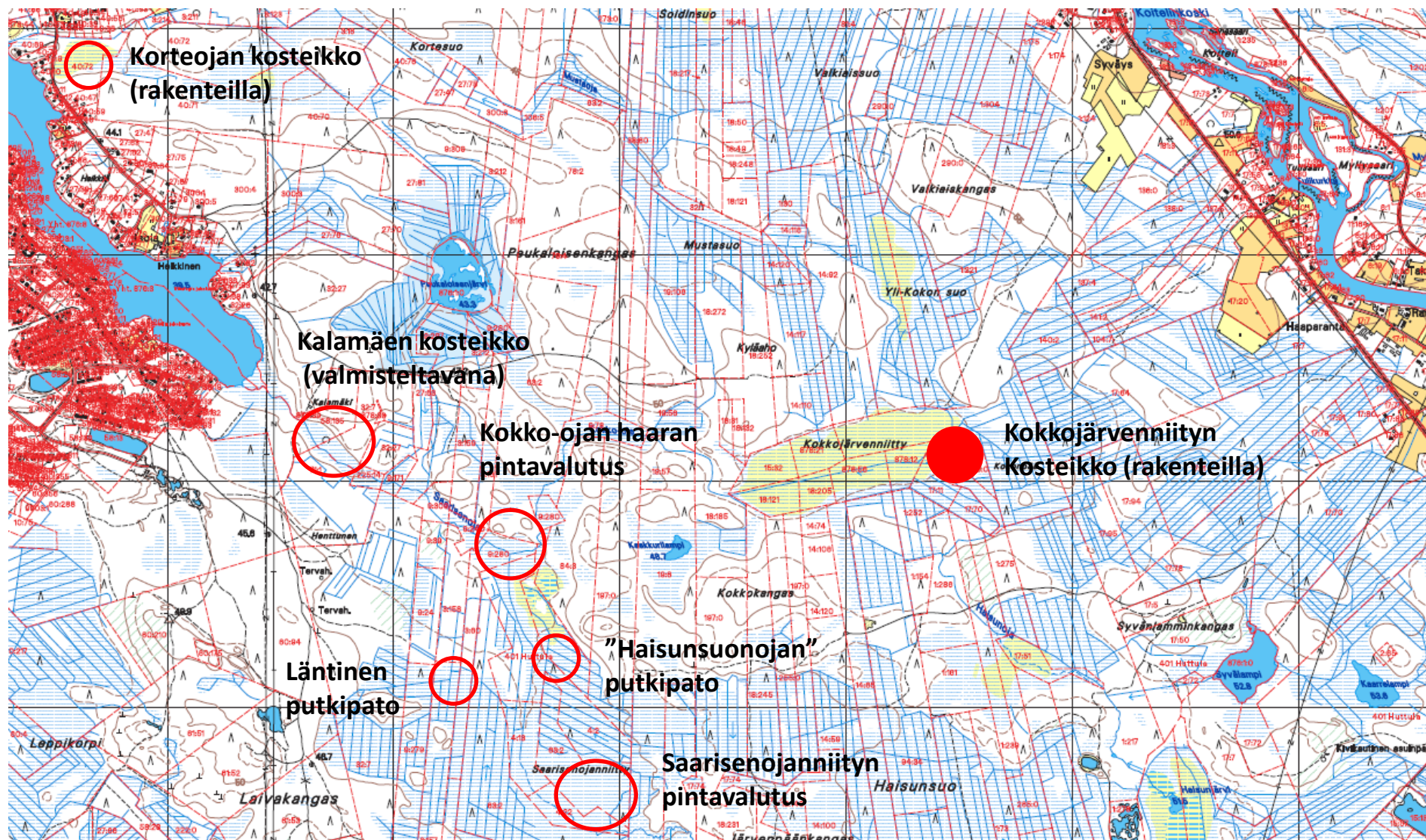
Kiimingin – Jäälän
vesienhoitoyhdistys ry

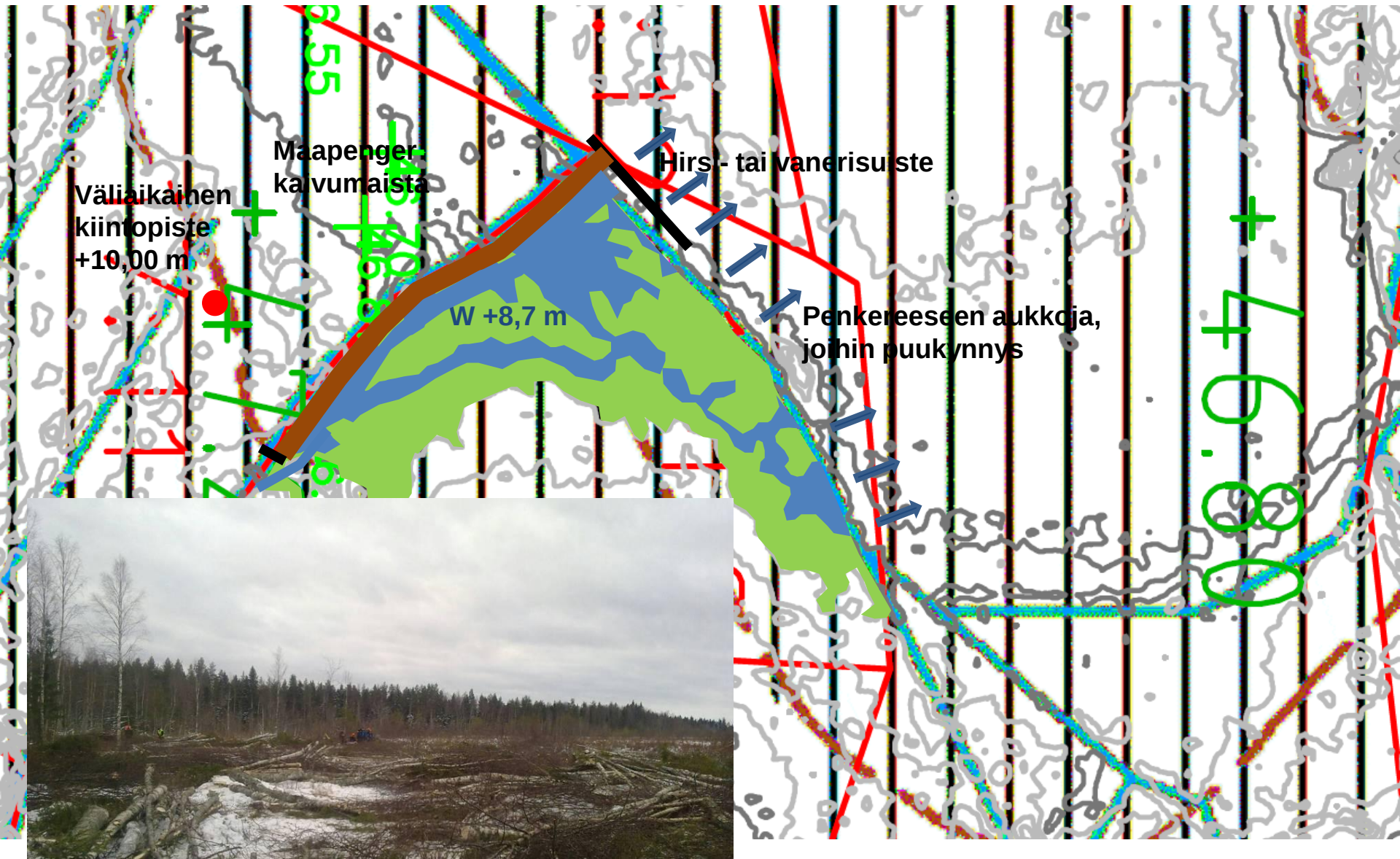
Korteojan lintuvesi ja pintavalutus

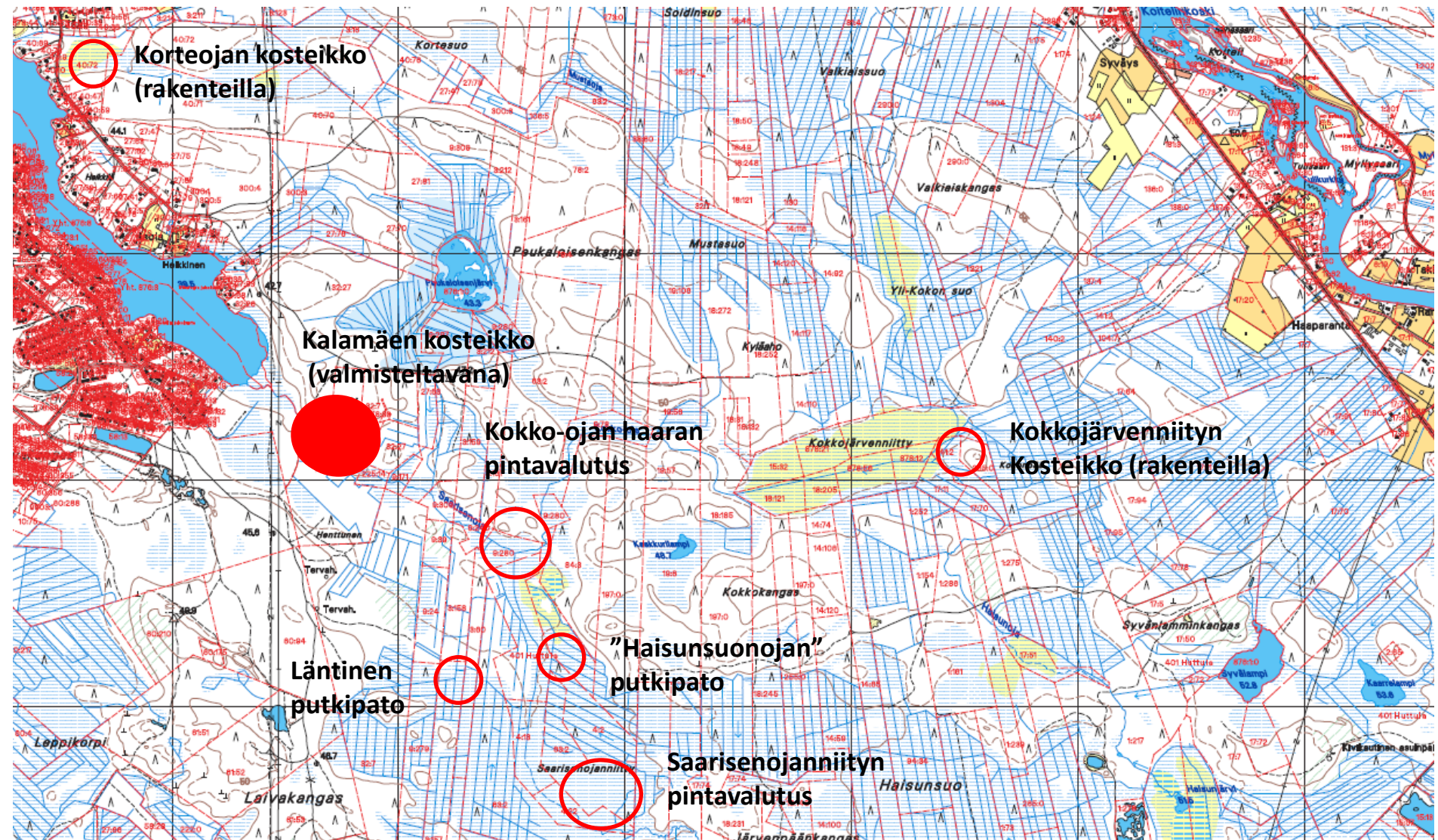
Jäälinjärven valuma-alueen vesienhoitorakenteet

Kokkojärven pintavalutus

Jäälinjärven valuma-alueen vesienhoitorakenteet

Kalamäen kosteikko

- AVI:n lupa on
- rahoitusta odotetaan (Kemera, Oulu?)
- pato kesällä 2014
- kosteikon muotoilu talvella 2015?
- paljon puustoa
- kiinteistöjen osto?
- reitit

**Kalamäen
toimenpidealue**

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

EU:lta
2007–2013

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kiimingin – Jäälän
vesienhoitoyhdistys ry

Hoitokalastus on tehokkainta järvenhoitoa

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2007–2013

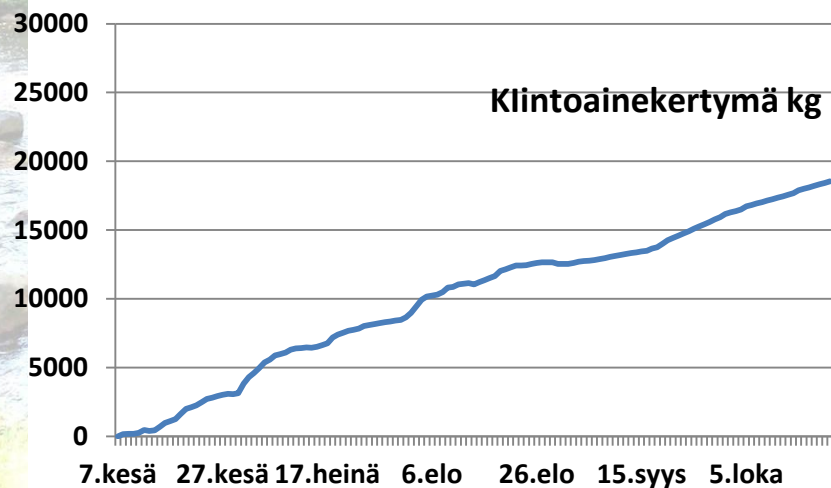

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

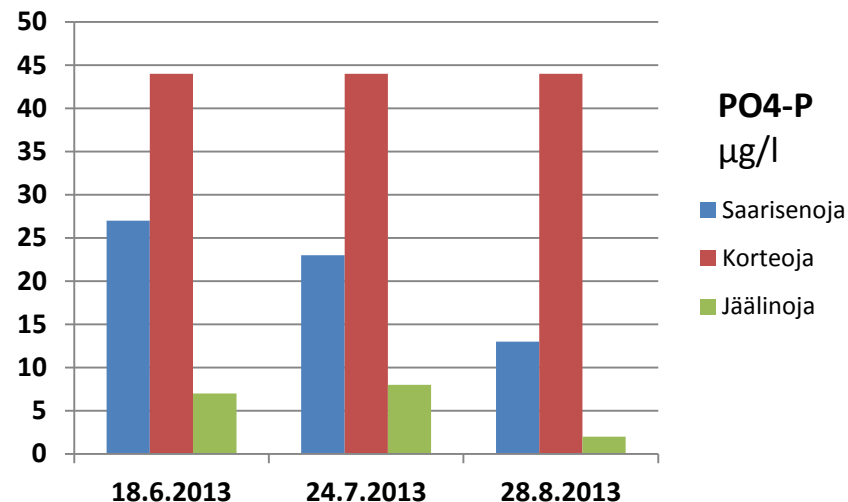
Kiimingin – Jäälän
vesienhoitoyhdistys ry

Tutkimuksia 2013:

kiintoainetta kertyy, liuenneet ravinteet kuluvat järvessä

60 % järveen tulevasta kiintoaineesta laskeutuu

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

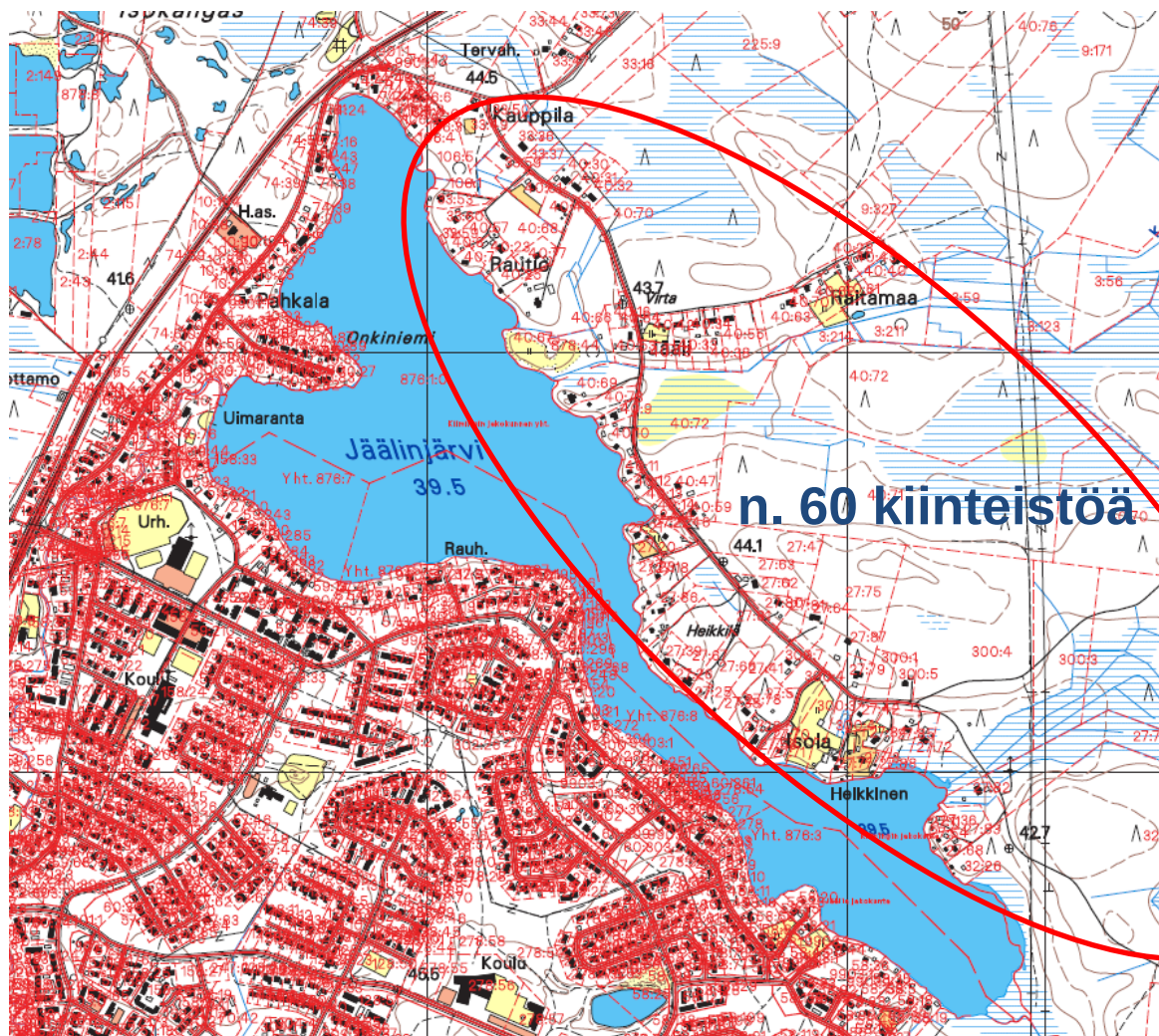
Vipuvoimaa
EU:lta
2007–2013

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kiimingin – Jäälin
vesienhoitoyhdistys ry

Viemäri tulee!

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2007–2013

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kiimingin – Jäälin
vesienhoitoyhdistys ry

Vesistö on arvokkain ympäristömme. Pidetään siitä huolta.

- ☐ Säilytä suojavyöhyke
- ☐ Lannoita harkiten
- ☐ Kalasta
- ☐ Huolehdi jätevesistä
- ☐ Hoida maisemaa

Hyvän ranta-asukkaan ohjeet jaetaan keväällä

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2007–2013

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kiimingin – Jäälän
vesienhoitoyhdistys ry

Mitä vesistölle kuuluu?

Ei vielä tutkimustietoa, mutta yhdensuuntaisia kokemuksia:

- limalevää vähemmän
- pintavalutus toimii
- laskeutusaltaat (pienet) täynnä

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2007–2013

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kiimingin – Jäälän
vesienhoitoyhdistys ry

Jääli – Koiteli maastotietoreitti ...

- ☐ Patikkareitti
- ☐ Erämaalatu

Koulureitti

Ympyräreitti

Koko reitti

- 52 infotaulua + QR-koodit -> netti
- kyselyaineistot
- raportti

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2007–2013

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kiimingin – Jäalin
vesienhoitoyhdistys ry

Resursseja kohtuudella – kassa tyhjä!

☐ Jäsenmaksut	2000 eur
☐ Säästöjä edellisiltä vuosilta	6600 eur
☐ ELY-keskus	5000 eur
☐ Jäälin suuralue	400 eur

+ + +?

• K-Supermarket	10 000 (?) eur	maksuun 2014
• EAKR- päätös	50 000 eur	maksuun 2015
• ELY-keskus	15 000 eur	maksuun 2016?
• Metsäkeskus	???	
• Oulun kaupunki	???	

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2007–2013

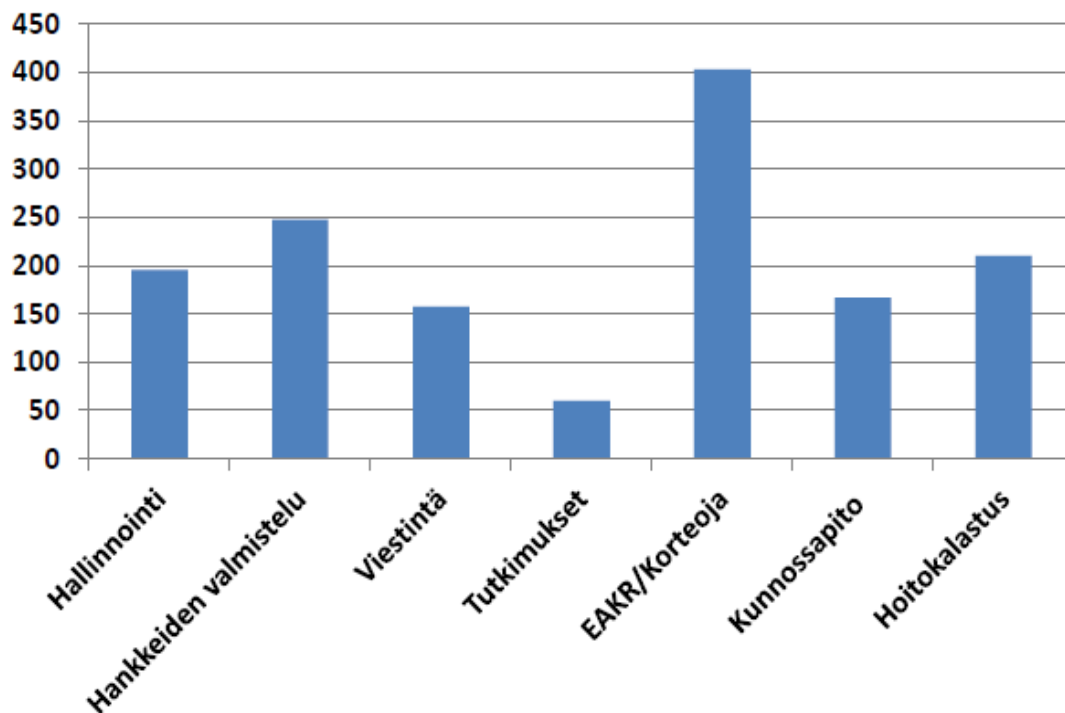

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kiimingin – Jäälin
vesienhoitoyhdistys ry

Talkoopanous: 15 – 30 000 eur!

Talkootunnit 2013

Yht. 1500 tuntia
20 henkilöä

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrachasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2007–2013

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kiimingin – Jäälän
vesienhoitoyhdistys ry

Yksityinen raha tärkeä

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2007–2013

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kiimingin – Jäälän
vesienhoitoyhdistys ry

Vesienhoitoyhdistys luomassa valtakunnallista mallia

Kiimingin-Jäälän vesienhoitoyhdistys on saanut ELY-keskukselta 50 000 euroa omatoimisen vesistökunnostuksen toimintamallin kehittämiseen. Vuonna 2011 perustettu yhdistys on pannut tuulemaan, rakentanut muun muassa kosteikkoja, suisteita, pyytänyt roskakalaa ja tehnyt arvottamistutkimuksen asukkaille. Jäälinojan vesistöä on tutkittu monipuolisesti ja sen tilasta sekä kunnostusmahdollisuuksista on valmistunut diplomityö.

» Teea Tunturi
» Jääli

Nyt saatu avustus on myönnetty hankkeelle, jossa tuotetaan kokemuksiin perustuva internet-sovellus toimintamallista, jolla vesialueiden käyttäjät voivat omatoimisesti vähentää vesiympäristön ongelmia.

– Tarkoituksena on luoda

malli yleiseen käyttöön valtakunnalliselle tasolle. Pyrkimys on saada aikaan käsikirja, joka tukee kustannustehokasta ja kokonaisvaltaista sekä valuma-aluelähtöistä työskentelyä, yhdistyksen sihteeri **Birger Ylisaukko-oja** kertoo.

Kokkojärvenniityn yläosan valutusalueen ja Korteojan lintuvesikosteikon

rakentaminen ovat testikohteet, joiden avulla valmistuvan mallin toimivuus varmistetaan.

Jäälinojan valuma-alueen vesienhoito on valtakunnallisesti hyvin poikkeuksellista, sillä siinä ei keskitytä ainoastaan järven kunnostamiseen, vaan valuma-aluetta hoidetaan kokonaisuutena.

– Hanke on herättänyt laajaa kiinnostusta tutkijapiireissä, ja olemme saaneet monilta tahoilta kannustusta jatkaa työtämme. Elokuun puolivälissä esittelemme toimintaamme valtakunnallisilla vesistökunnostuspäivillä Lahdessa, Ylisaukko-oja kertoo.

– Tarkoitus on dokumen-

toida kokemukset yleisesti sovellettavaksi toimintamalliksi, yksityiskohtaiseksi sähköiseksi käsikirjaksi, jossa kohta kohalta käsitellään vesistön kunnostusprosessia. Tuomme esiin onnistumiset ja epäonnistumiset, joita olemme kohdanneet.

Liikkeelle mallissa lähdetään muun muassa yhdistyksen perustamisesta ja ongelmien tunnistuksesta ja päädytään tutkimusten ja toteutusten kautta seurantaan ja ylläpitoon sekä kunnostushankkeen hyötyjen arviointiin.

Testihankkeiden varsinainen rakentaminen päästään aloittamaan ensi talvena. Suunnitelman mu-

kaan ne valmistuvat hutiluussa 2014, ja projektin on määrä valmistua marraskuuhun 2014 mennessä.

Asiantuntijuus ja vuoropuhelu

Ylisaukko-ojan mukaan laaja asiantuntijuus, vahva sitoutuminen ja hyvin toimiva vuorovaikutus ovat avainasemassa onnistuneelle työlle.

– Esimerkiksi ilman toimivaa vuoropuhelua maanomistajien kanssa kunnostustoimia on mahdoton tehdä. Suunnitelmallisuus ja vanha asiantuntijuus puolestaan takaavat työn jatkuvuuden.

– Olemme kehittäneet

toimintamallin, jossa alueen toimija ottaa vastuun kunnostuksesta, toimii yhteistyössä tutkijoiden ja viranomaisten kanssa varmistukseen parhaan asiantuntemuksen, harjoittaa viestintää ja vuorovaikutusta eri intressitahojen kanssa huolehtiakseen hankkeiden hyväksyttävyydestä ja pyrkii kumpuansuhteeseen kunnan kanssa parantaakseen toimintaedellytyksiä, Ylisaukko-oja kuvailee.

Kiimingin-Jäälän vesienhoitoyhdistyksellä on edessään melkoinen hallinnollinen työ, mutta myös suota, kuokkaa ja jussia on luvassa ennen kuin monisatavuinen malli on luettavana.

Tunnettuus edistää toimintaa

- Teko nro 53; Sata tekoa Oulussa -ohjelma
- Ehdolla valtakunnallisen vesistökunnostuspalkinnon saajaksi
- Kaleva, Ouluradio, Rantapohja, Lueppa; yht. 7 juttua
- Puheenvuoropyyntöjä (VKV, VYYHTI, Vesienhoidon yhteistyöryhmä)
- Esillä
 - valtakunnalliset vesistökunnostuspäivät, Sibeliustalo
 - Oulun Päivät
 - Koitelin metsäpäivä
 - Jäälin soutu
- Vierailuja Jäälissä
 - VYYHTI-hanke (ProAgria)
 - Kellon kyläyhdistys
 - OSAO:n opiskelijaryhmiä
- Päättäjätapaamisia ym. yhteydenpitoa
- www.kiiminginjaalinvedet.net yli 13 000 käyntiä

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2007–2013

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kiimingin – Jäälin
vesienhoitoyhdistys ry

Byrokratiapainia

- Oulun rahoitusongelmat
- Jäälinojan varren kosteikko-ongelmat
- Heikkisentie viemäröinnin edistäminen
- Jäälin uimarannan EU-status
- Kalamäen kosteikon lupaprosessi
- EAKR-hakemusprosessi
- Rahoitusneuvottelut
- Maanomistajasopimukset
- Viranomaislausunnot
-
-

Ei näy missään!

Nyt oikeudelliset edellytykset kunnossa!

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2007–2013

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kiimingin – Jäälin
vesienhoitoyhdistys ry

”Näillä mennään”

Kiitos!

www.kiiminginjaalinvedet.net

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Vipuvoimaa
EU:lta
2007–2013

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Kiimingin – Jäälin
vesienhoitoyhdistys ry